

Chyby v kartografické vizualizaci II.

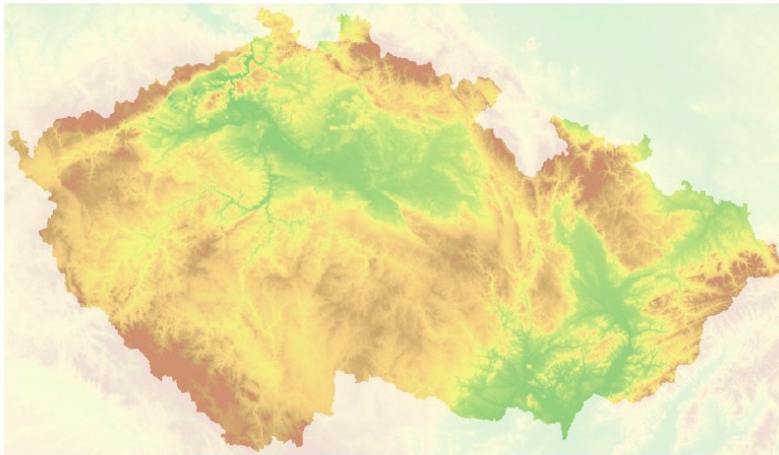
„Chybami se člověk učí.“ 😊

Lukáš HERMAN

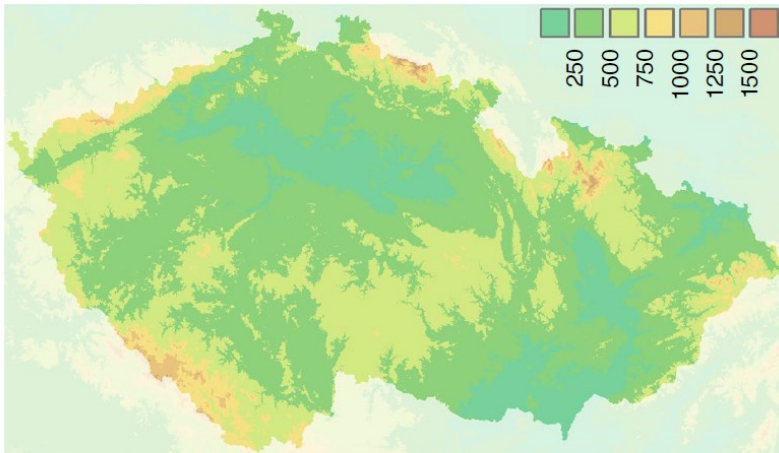
O ČEM BUDE ŘEČ

- Volba metody
  - Matematické základy (zobrazení apod.)
  - Klasifikace dat
  - **Legendy**
  - **Barvy**
  - **Popis**
  - Rozvržení mapového listu a celkový design → **příště**
- } minule

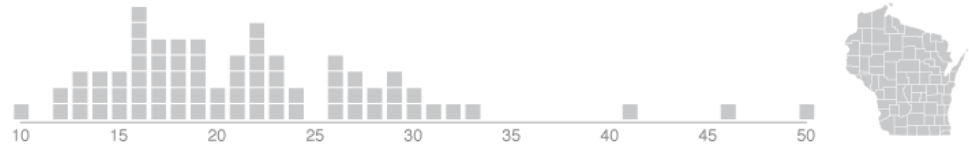
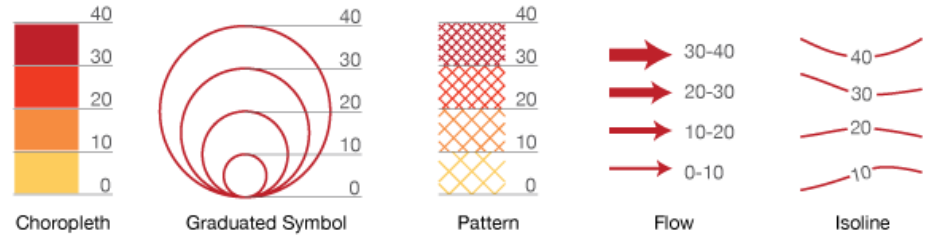
KLASIFIKACE A STUPNICE

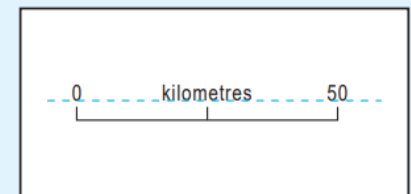
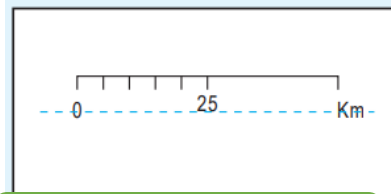
Obr. 5.15 – Barevná hypsometrie Česka s kontinuální škálou.

Obr. 5.16 – Barevná hypsometrie Česka se stejnými intervaly (po 250 m).

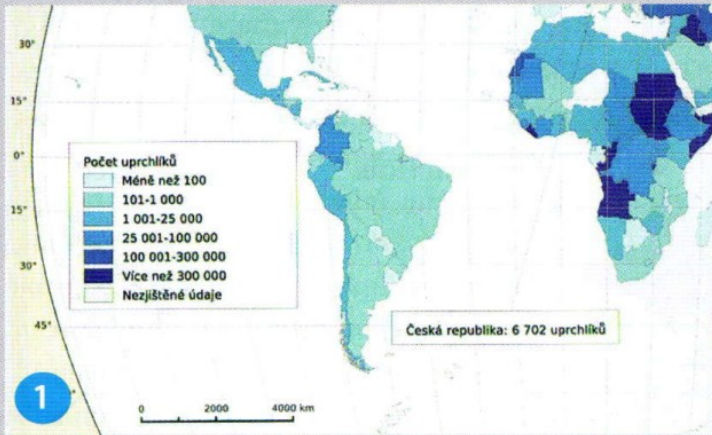
CZ: km !!!

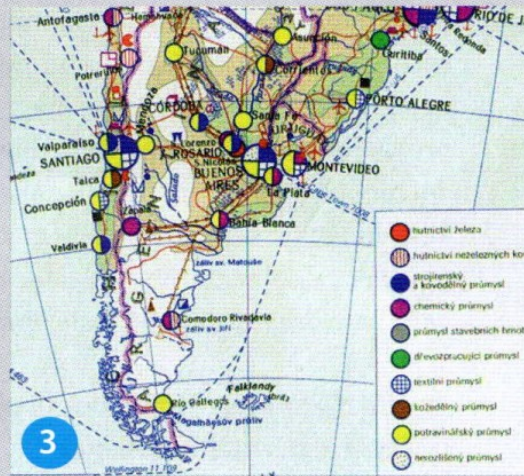
Scale bars should be kept simple. Spell 'kilometres' and 'metres' in full if space allows. 'kilometers' should be spelt in US or UK English dependent upon the manuscript.

Takhle ne

1

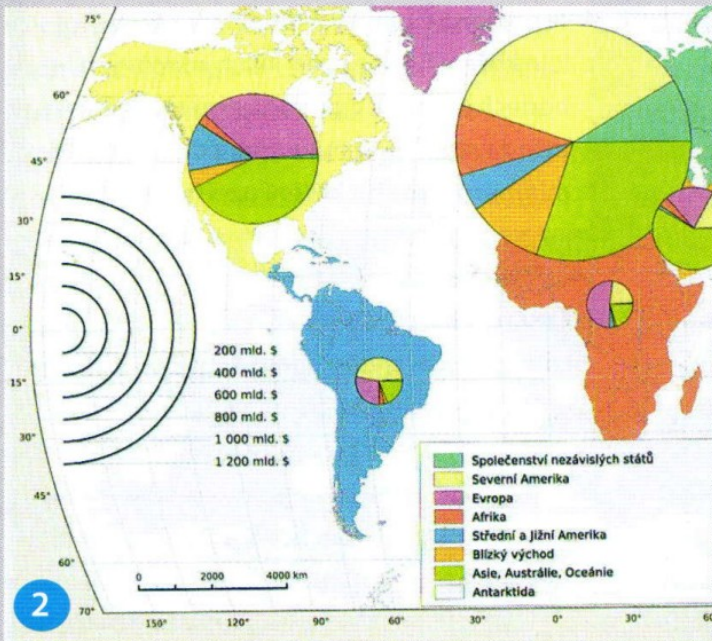
3

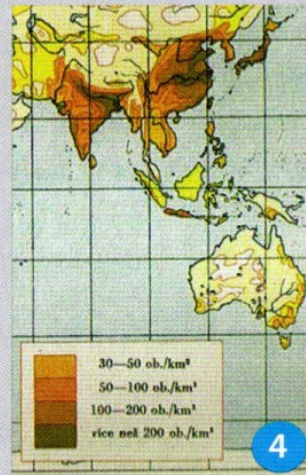
5

6

2

4

Obr. 1 – Příklad záměny metody pro zpracování absolutních a relativních hodnot. Data jsou typická pro zpracování metodou kartodiagramu, ale jsou chybně zpracovány „kartogramem“.

Obr. 2 – Nevhodné velikosti diagramů (špatná stupnice). Diagramy zakrývají podstatné části mapového podkladu.

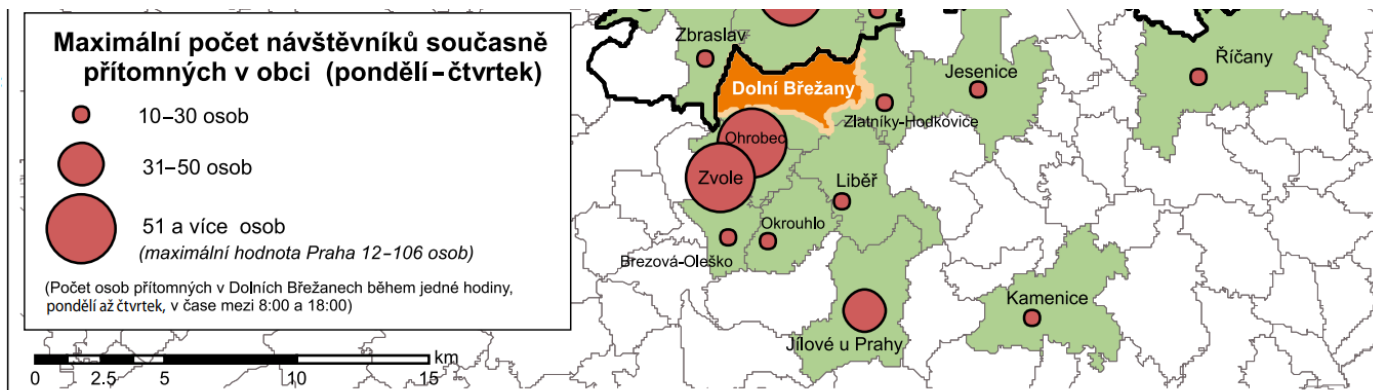
Obr. 3 – Jsou-li v mapě rozdílné velikosti znaků, musí být také stupnice, která čtenáři sdělí hodnotu jevu.

Obr. 4 – Příklad stupnice plně chyb, kromě jiného je zde překryv hranic intervalů.

Obr. 5 – Na příkladu chybí stupnice. Nestačí napsat, že velikosti „terčů“ (správně kruhových diagramů) jsou úměrné počtu obyvatel.

Obr. 6 – Příklad vážné chyby při tvorbě stupnice. Se změnou struktury nebyla dodržena rostoucí intenzita jevu.

Obr. 3: Hlavní zdrojové oblasti denní dojížd'ky do Dolních Břežan – pondělí až čtvrtek

Poznámka: Model přítomného obyvatelstva neumožňuje extrahovat informace o počtu unikátních osob, jež obec během dne navštívily. Jako alternativa byl zvolen maximální počet osob současně přítomných během jedné hodiny.

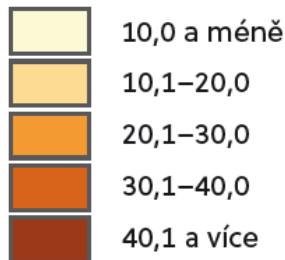
diskrétní jevy

celočíselné

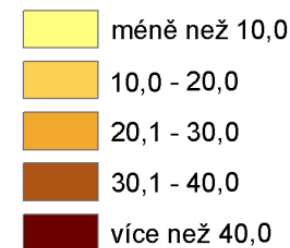
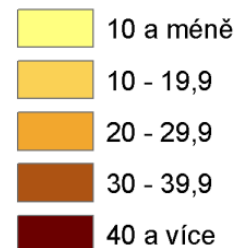

intervaly se nepřekrývají a navazují na sebe

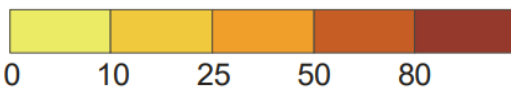
neceločíselné

intervaly se nepřekrývají a navazují na sebe za předpokladu vyjádření jevu s přesností 0,1

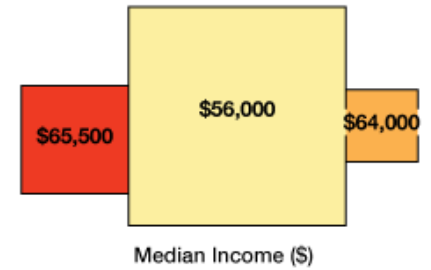
Podíl orné půdy na celkové rozloze regionu [%]

Obr. 4. Doporučená podoba legendy kartogramu pro spojité jevy.

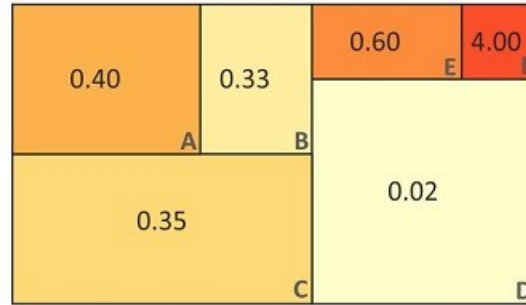

NORMALIZACE

absolute data	area (sq km)	pop (K)	pop <20 (2000)	pop <20 (2020)
A	5	12	0.68	0.80
B	3	4	1.08	1.00
C	8	40	2.48	2.50
D	9	2	0.12	0.18
E	2	25	1.22	1.20
F	1	45	4.80	4.00

DATA NORMALIZATION

NORMALIZATION BY UNIT AREA
density of people under 20 in 2020 (per sq km)

NORMALIZATION BY SUMMARY VALUE WITHIN THE UNIT
mean number of people under 20 (2020)

NORMALIZATION BY SUMMARY VALUE ACROSS ALL UNITS
percentage above/below average number of people under 20 (2020)

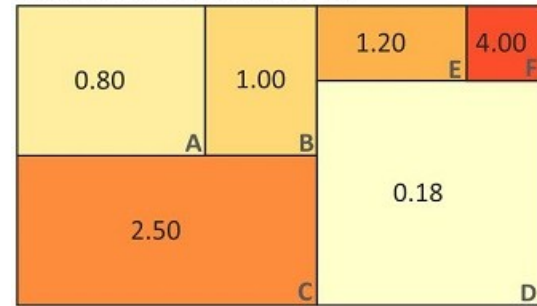

NORMALIZATION BY RELEVANT POPULATION
percentage of people under 20 in total population (2020)
rate: people under 20 per 1,000 total population (2020)

NORMALIZATION BY A PRIOR TIME STEP
percentage population under 20 change from 2000 to 2020

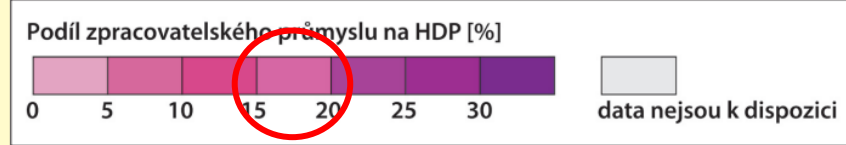
people under 20 years old (in K)

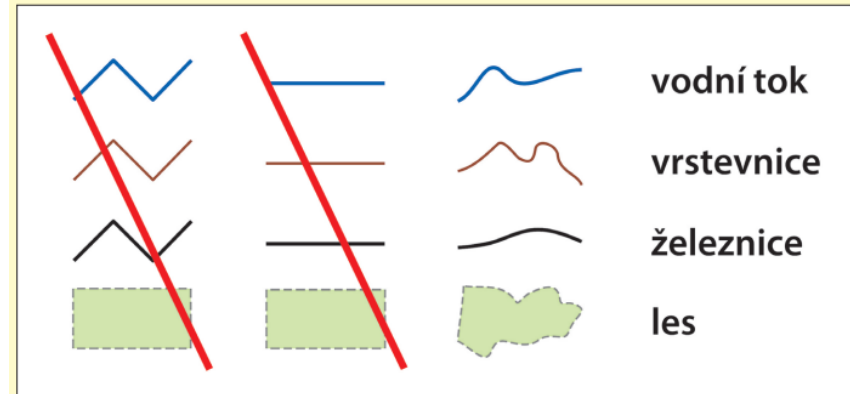
relative data	pop <20 / sq km	% pop <20 / total pop	pop <20 / 1,000 persons	% pop <20 above/below average	% pop <20 / change 2000-20
A	0.40	6.7	0.067	-50.3	+17.6
B	0.33	25.0	0.250	-37.9	-7.4
C	0.35	6.3	0.063	+55.3	+0.8
D	0.02	9.0	0.090	-88.8	+50.0
E	0.60	4.8	0.048	-25.5	-1.6
F	4.00	8.9	0.089	+148.4	-16.5

LEGENDY

- Proč je tak důležitá?
- Musí být vždy součástí mapy?

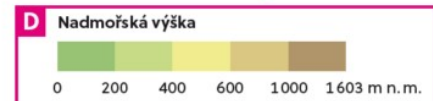
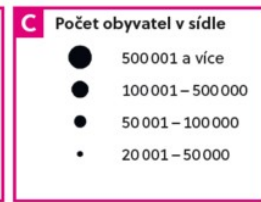
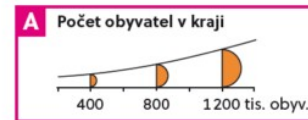
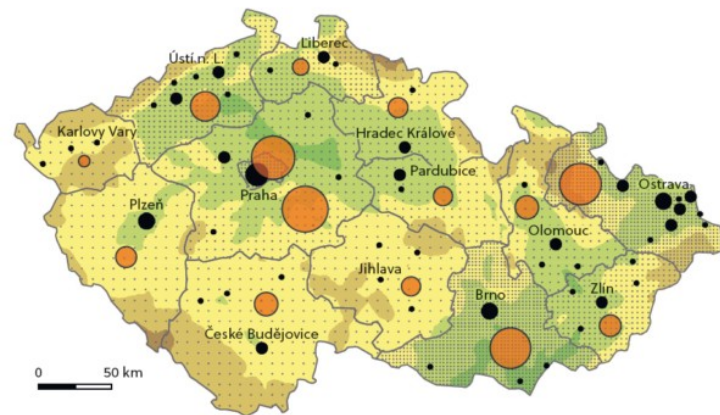
Obr. 2.: Ukázka „propadání“ barev (4. kategorie zleva má špatný odstín)

Obr. 3.: Využití defaultního nastavení legendy v programu ArcGIS bez invence autora

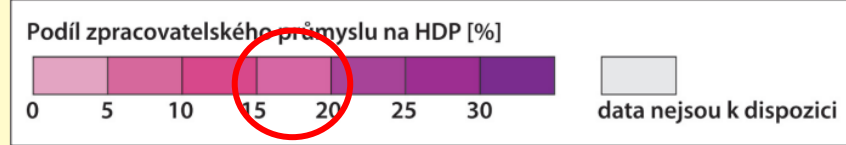

Obr. 4.: Nesprávná prezentace znaku v legendě (liniový znak je nahrazen polygonem). Zdroj obrázků: archiv autorů

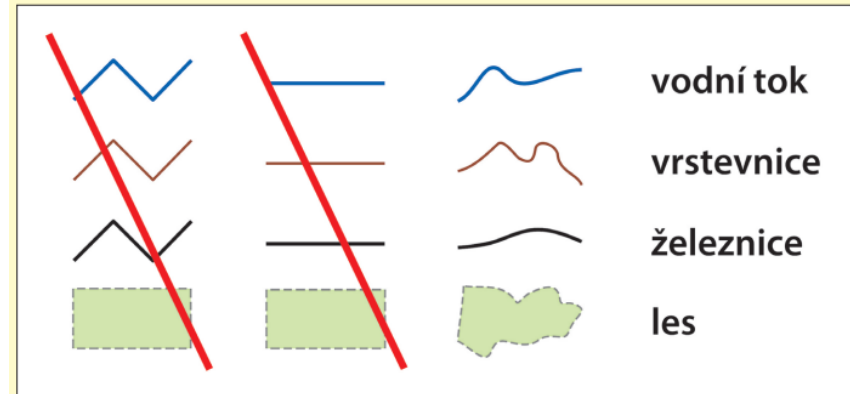

LEGENDY

- Proč je tak důležitá?
- Musí být vždy součástí mapy?

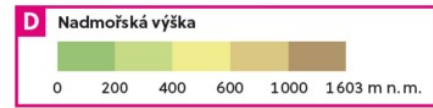
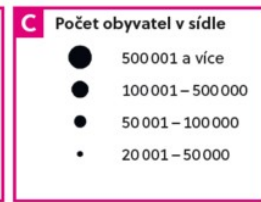
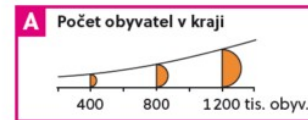
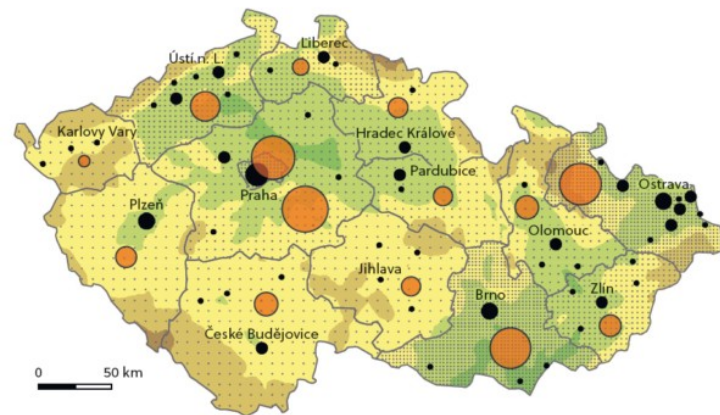
Obr. 2.: Ukázka „propadání“ barev (4. kategorie zleva má špatný odstín)

Obr. 3.: Využití defaultního nastavení legendy v programu ArcGIS bez invence autora

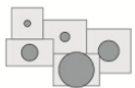
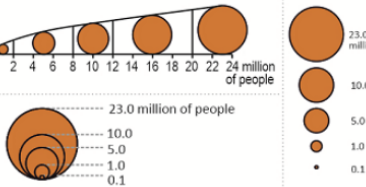

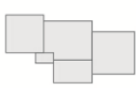

Obr. 4.: Nesprávná prezentace znaku v legendě (liniový znak je nahrazen polygonem). Zdroj obrázků: archiv autorů

LEGENDY

 <p>choropleth map</p>	<p>classed</p> <ul style="list-style-type: none"> 26.6 – 30.5% 24.2 – 26.5 21.2 – 24.1 11.4 – 21.1 	<p>unclassed</p> <ul style="list-style-type: none"> 30.5% 11.4
 <p>proportional / graduated symbols map</p>	<ul style="list-style-type: none"> over 15.1 million of people 5.1 – 15.0 2.6 – 5.0 1.0 – 2.5 under 1.0 	
 <p>isoline / isarithmic map</p>	<p>Rainfall</p> <ul style="list-style-type: none"> 3200 mm 2000 1500 1250 1000 900 	
 <p>dot density map</p>	<ul style="list-style-type: none"> · 20 people 1 dot represents 20 people 4000 people per sq. km 2000 200 20 	

 <p>dasymetric map</p>	<p>Legend design appropriate to the adjusted map type, e.g., choropleth map.</p> <ul style="list-style-type: none"> 26.6 – 30.5% 24.2 – 26.5 21.2 – 24.1 11.4 – 21.1 	
 <p>cartogram</p>		<p>Explanation often expressed in a sentence, e.g., area resized by population over the age of 60 (millions).</p>
 <p>flow map</p>	<ul style="list-style-type: none"> 401-800 passengers (in thousands) 201-400 101-200 0-100 <p>0-100 101-200 201-400 401-800 passengers (in thousands)</p>	 <p>10 800 passengers (in thousands)</p>

- krajské město

silnice

- ≡ dálnice
- ≡ rychlostní komunikace
- ≡ silnice 1. třídy

vodní toky a plochy

- ~ vodní tok
- ~ vodní plocha

chráněná území

- ~ chráněná krajinná oblast
- ~ národní park

BARVY

Takhle ne

Mineral Products

- ▲ Oil
- △ Natural gas
- Coal
- ⊗ Uranium
- × Bauxite
- Gold
- ◆ Diamonds
- Phosphates
- Manganese
- Iron ore
- Tin
- ◆ Copper

3b

BARVY

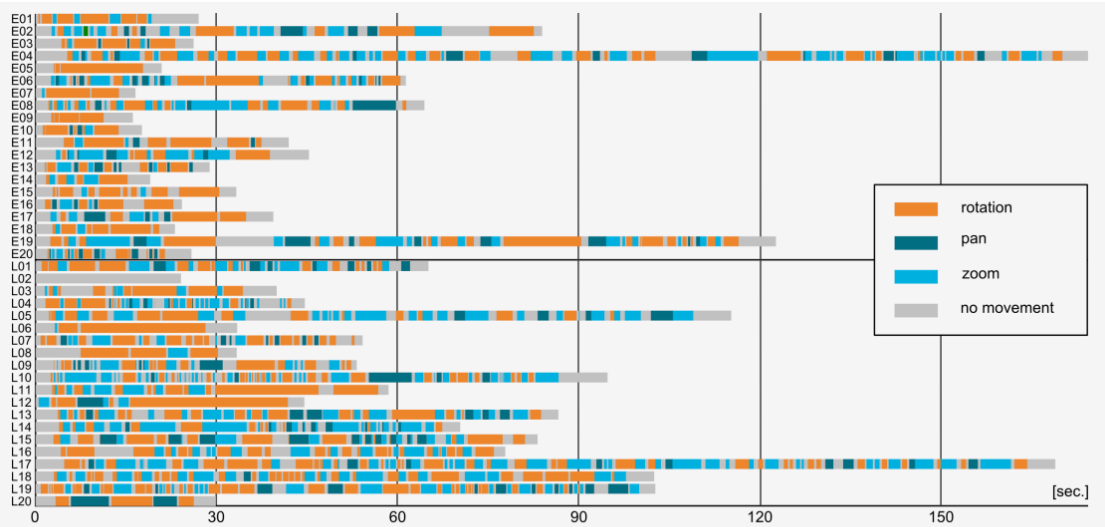

Figure 3. Sequence chart of user interactions. An online version of the sequence chart with sample data is available at: olli.wz.cz/webtest/3dmover/visualizations_cp.

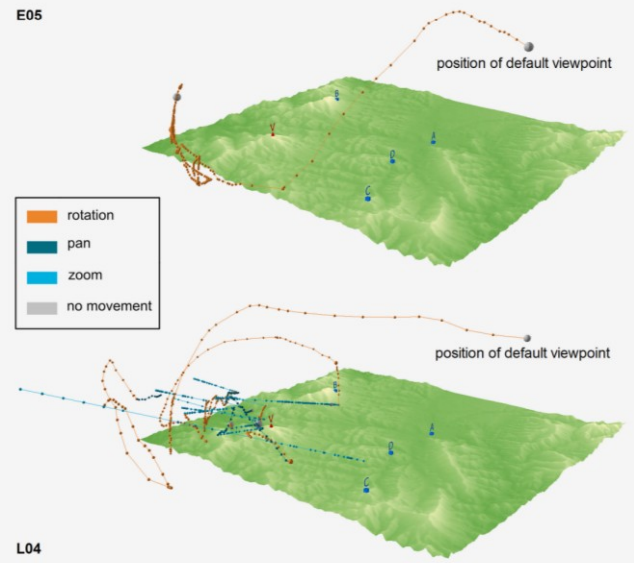

Figure 5. Comparison of the virtual trajectories of participant "E05" and participant "L04". The sizes of the spheres represents delays at individual virtual camera positions. An online version of these visualizations is available at: olli.wz.cz/webtest/3dmover/visualizations_cp.

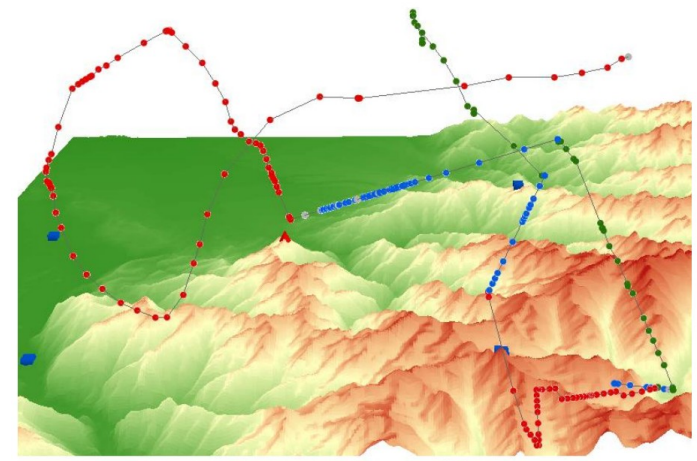

Fig. 8. Example of trajectory visualization

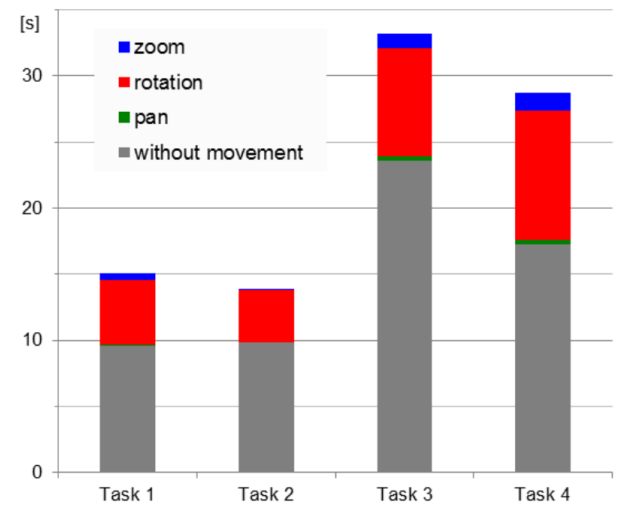
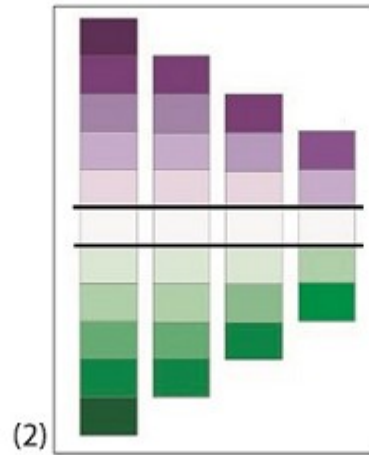
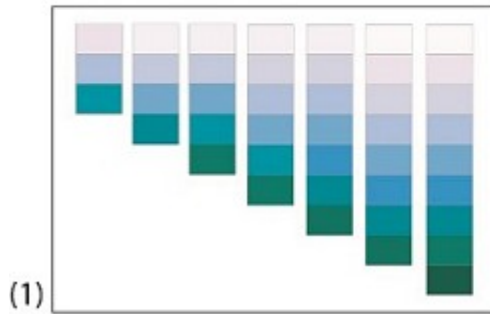

Fig. 7. Average duration of use of individual types of movement

BARVY

<https://colorbrewer2.org/>

Number of data classes: 6 how to use | updates | downloads | credits

Nature of your data:
 sequential diverging qualitative

Pick a color scheme:
Multi-hue: Single hue:

Only show:
 colorblind safe
 print friendly
 photocopy safe

Context:
 roads
 cities
 borders

Background:
 solid color
 terrain

6-class PuBu
#f1eef6
#d0d1e6
#a6bddb
#74a9cf
#2b8cbe
#045a8d

EXPORT
HEX

COLORBREWER 2.0
color advice for cartography

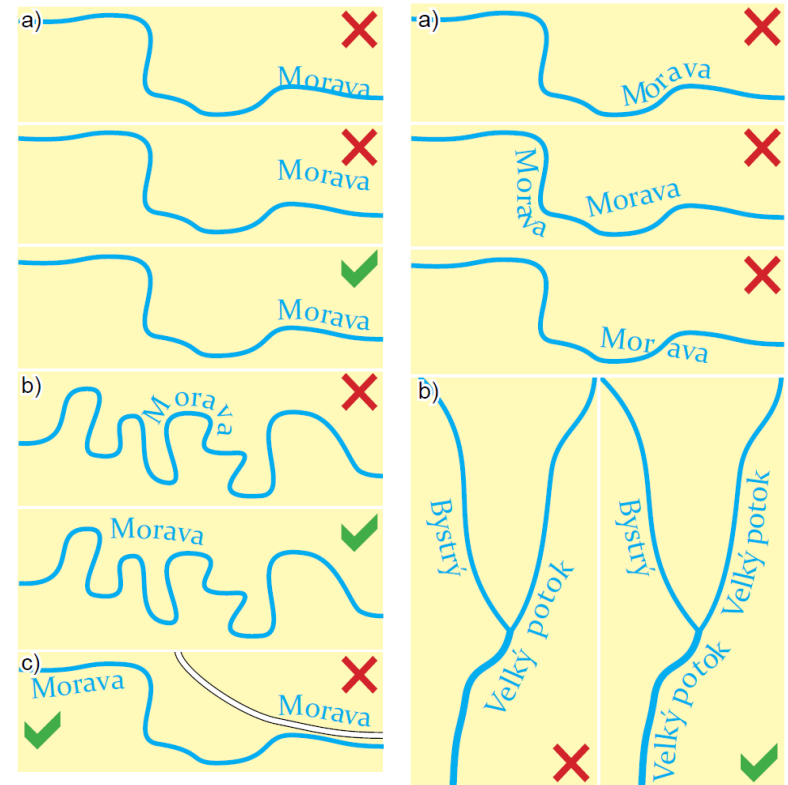
POPIS

- K čemu popis v mapě složí?
- Písma a fonty

Břeclavských běhů
Břeclavských běhů
Břeclavských běhů

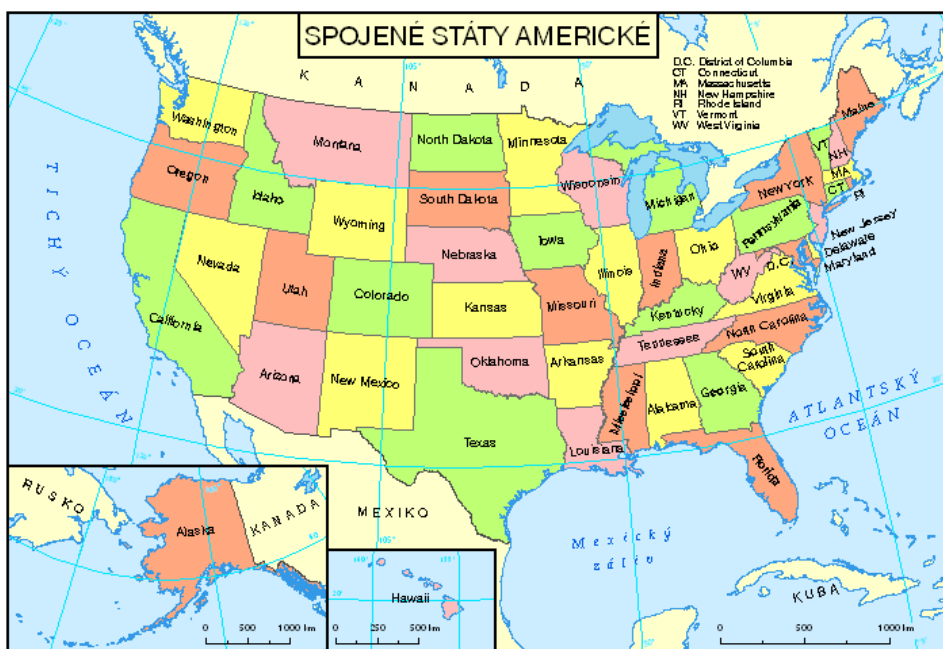
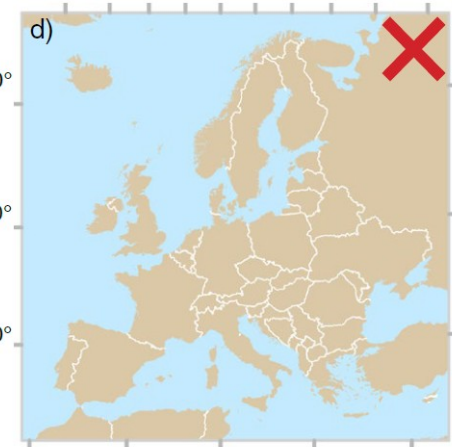
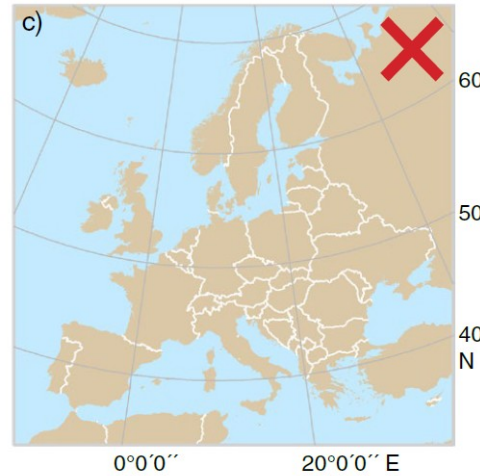
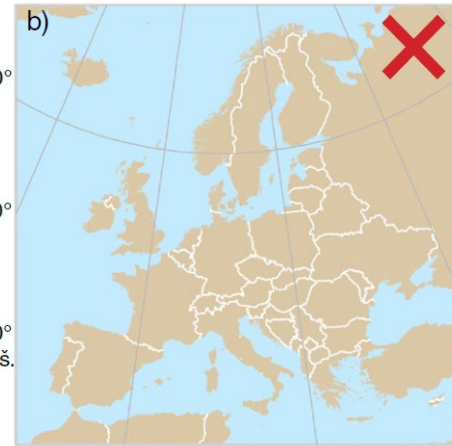
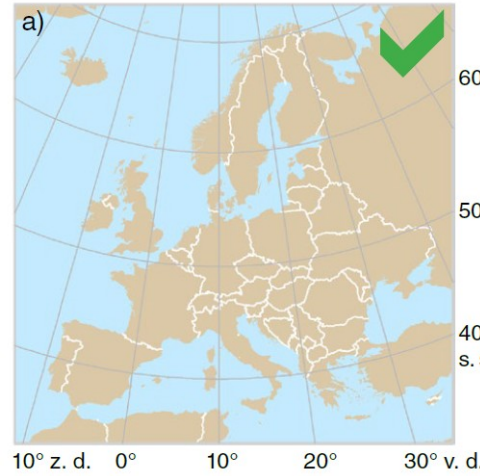

Obr. 9.36 – (Ne)vhodné zarovnání víceřádkového popisu figurálních prvků.

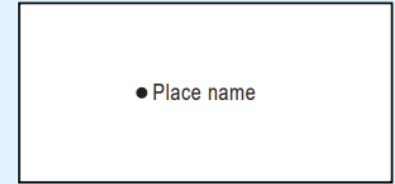
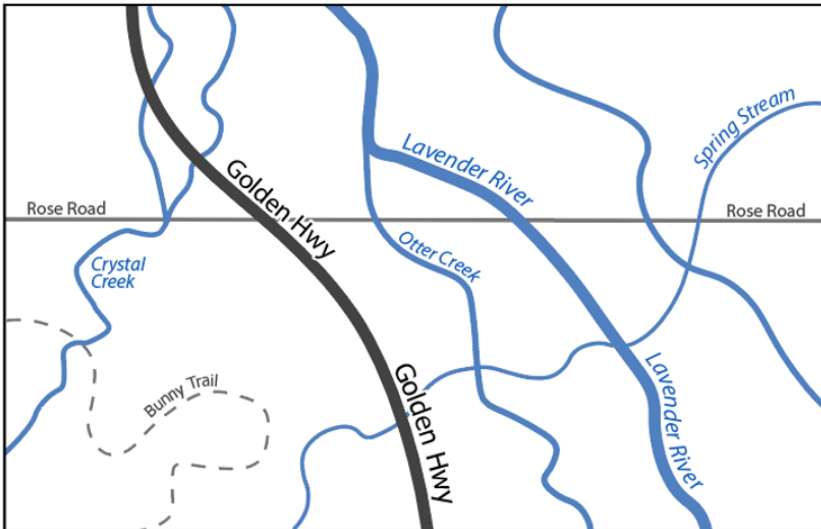
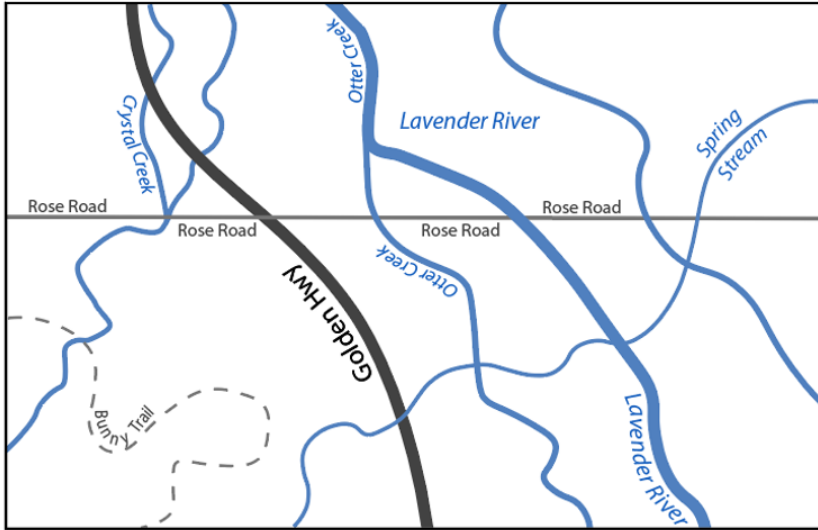
Obr. 9.38 – Zásady umístování popisu liniových prvků.

POPIS

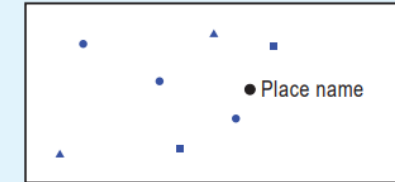

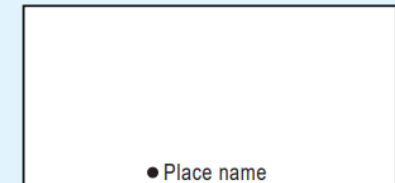
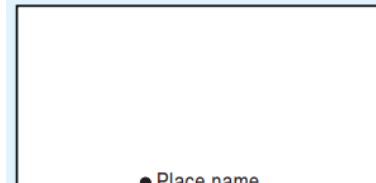
POPIS

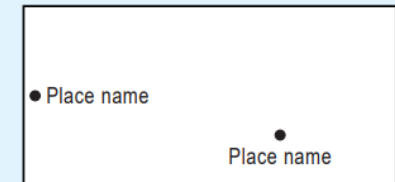
Ensure that text isn't too small - generally a minimum of 7pt should be used.

Ensure that symbols are large enough to be seen clearly.

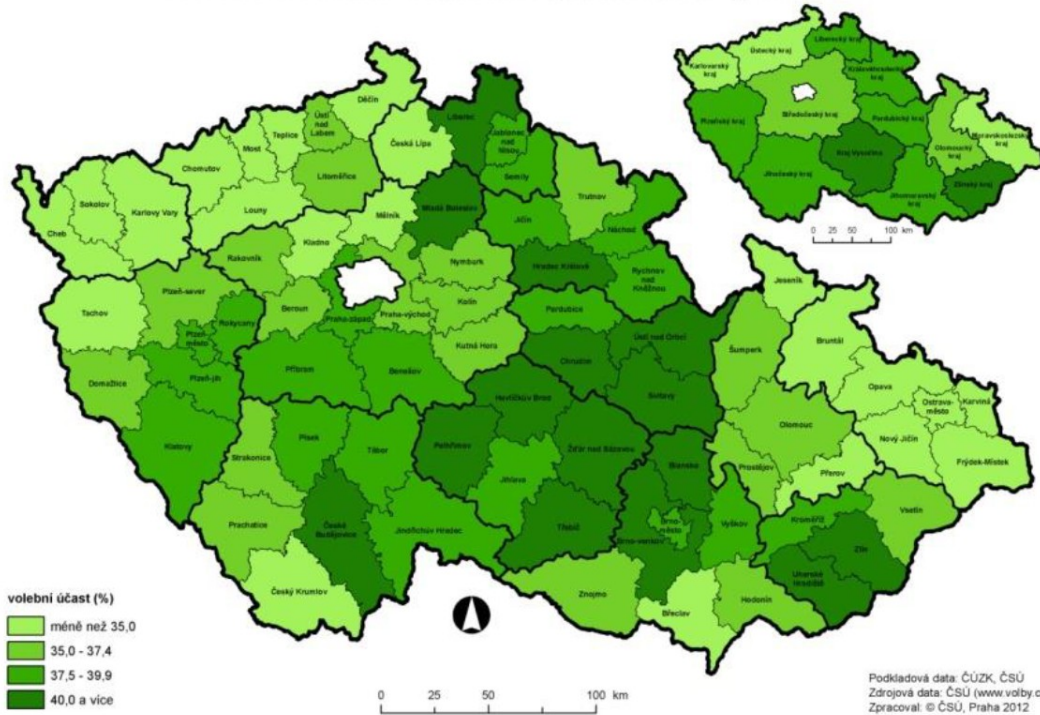

Ensure that text isn't cropped by the frame.

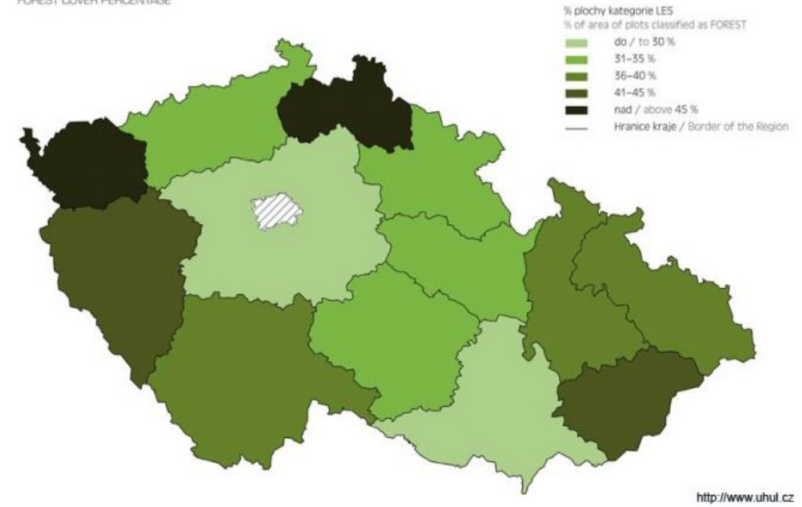

POPIS

Volební účast ve volbách do zastupitelstev krajů podle okresů a krajů v roce 2012

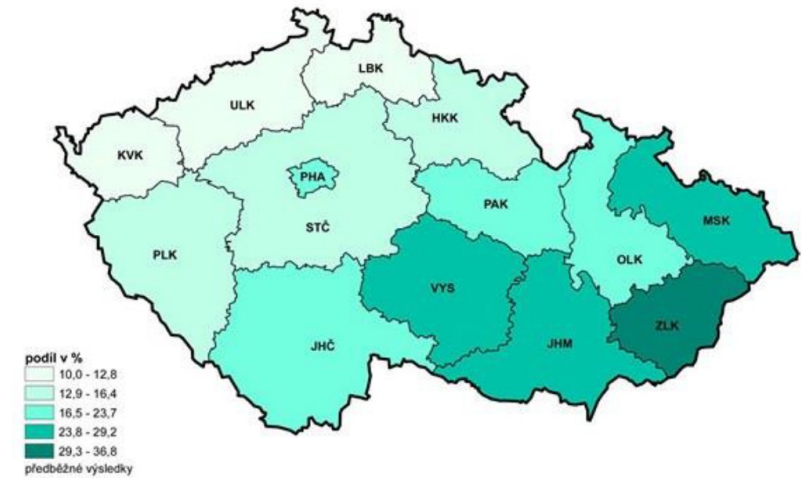

LESNATOST
FOREST COVER PERCENTAGE

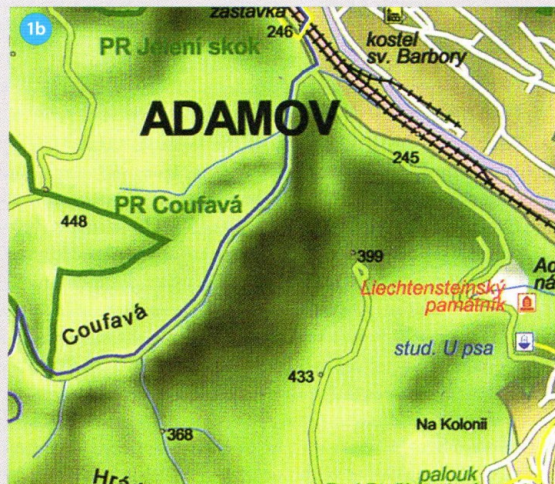
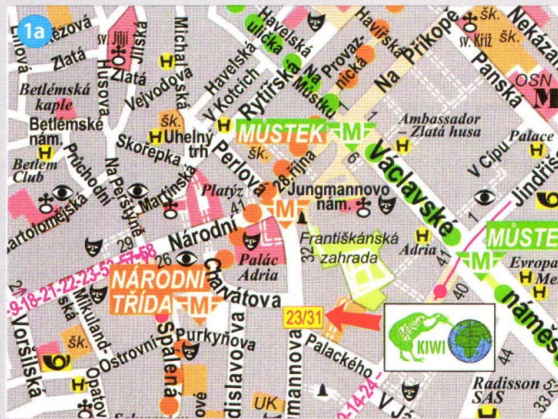
SČÍTÁNÍ LIDU,
DOMŮ A BYTŮ
2011

Podíl věřících v krajích (SLDB 2011)

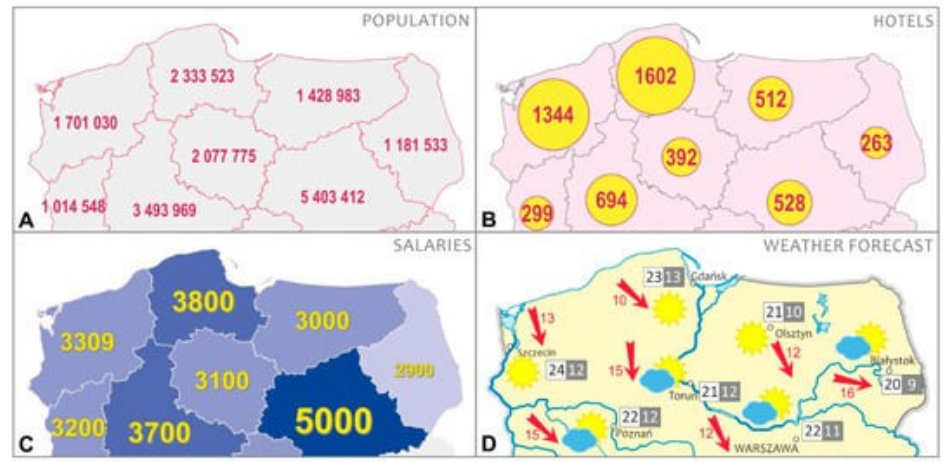
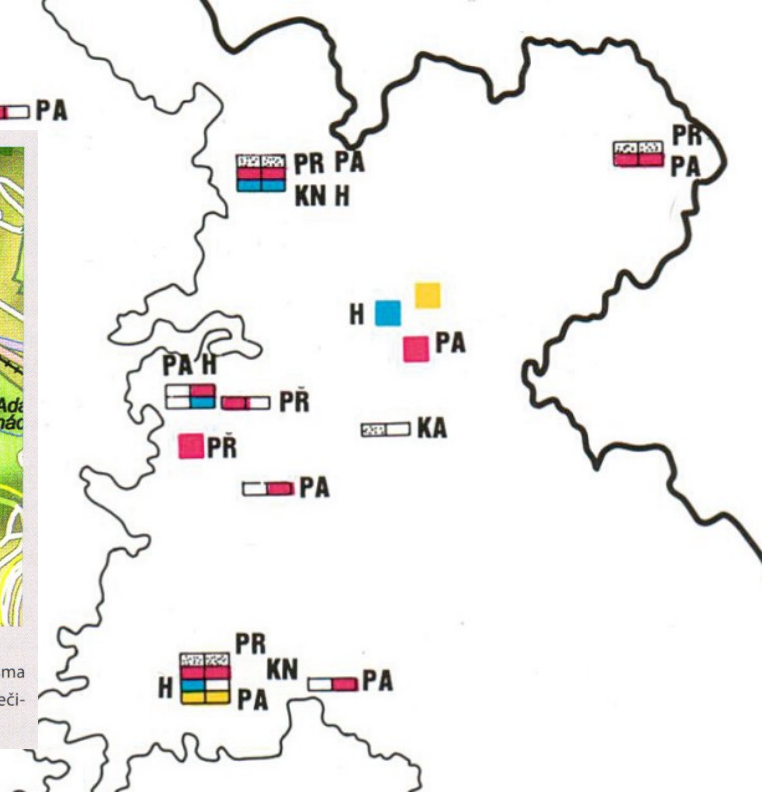

Takhle ne

Obr. 1a, b – Nevhodně zvolená barva písma ve vztahu k podkladu. 1a – Bílé písmo na oranžovém a zeleném podkladu společně s přesahem písma v popisu ulic způsobuje špatnou čitelnost celé mapy. 1b – Přestože jsou barvy písma zvoleny asociativně podle druhu objektů, je místy popis nečitelný kvůli barvě podkladu (zelená na zeleně).

PA

ZDROJE

- <https://gistbok.ucgis.org/bok-topics/common-thematic-map-types>
- <https://www.natur.cuni.cz/geografie/geoinformatika-kartografie/ke-stazeni/projekty/moderni-geoinformacni-metody-ve-vyuce-gis-a-kartografie/kartogram/>
- <https://www.geograficke-rozhledy.cz/archiv/clanek/815/pdf>
- <https://tvorbamap.osu.cz/ke-stazeni/>
- <http://gis.fsv.cvut.cz/kartografie/1-8-0-kartograficke-chyby.php>
- https://www.dibavod.cz/data/gis_kartografie/kart_mystifikace.pdf
- <https://www.mdpi.com/2220-9964/9/7/415/htm>
- <https://is.muni.cz/el/ped/podzim2014/Ze0013/um/50648388/Stupnice.pdf>
- http://gisak.vsb.cz/gis_ostrava/GIS_Ova_2008/sbornik/Lists/Papers/050.pdf
- https://is.muni.cz/el/ped/podzim2014/Ze0013/um/50648388/Barvy_v_mapach.pdf
- <https://is.muni.cz/el/ped/podzim2014/Ze0013/um/50648388/Legenda.pdf>
- https://is.muni.cz/el/ped/podzim2014/Ze0013/um/50648388/Kompozice_mapy.pdf
- <https://files.taylorandfrancis.com/TJOM-suppmaterial-quick-guide.pdf>

Zapamatujme si

1. Chyby v mapách ovlivňují čtení a následnou interpretaci jevu. Rozdělují se podle vzniku na chyby z nutnosti, chyby z neznalosti a nedbalosti a na pravou mystifikaci.
2. Chyby z nutnosti vyplývají principiálně ze samotných kartografických metod (kartografické zobrazení, zkreslení, měřítko, generalizace, míra přesnosti atd.).
3. Chyby z neznalosti a nedbalosti jsou většinou ovlivněny vzděláním tvůrců map v kartografii, kvalitou kontroly a recenzním řízením (faktografické chyby, chybné volby metod zpracování dat, chybné volby barev, atd.).